

Конференция по строително право

10 години от учредяване на
Българското общество по строително право
и присъединяване към
Европейското общество по строително право

02.10.2025 г.

Строител

Строител

БОСП е основано на 20.04.2015 г. от адвокати, консултанти, строителни компании, издателство СИБИ, домакин и почетен член УАСГ

цели

- Обединяване правната общност за развитието на българското строително право
- Запознаване на българската правна общност с достиженията в другите страни
- Повишаване качеството на образованието и професионалното обучение в сферата на строителното право
- Популяризиране европейската практика в строителното право и практиката на международните арбитражи
- Популяризиране на международните типови договори, включително на FIDIC
- Популяризиране алтернативното разрешаване на спорове и запознаване с международната практика
- Популяризиране добрите практики за гаранции и застраховки
- Сътрудничество с чуждестранни организации

Постижения на БОСП през годините

д-р инж. Адриана Спасова
председател на УС на БОСП 2015-2024 г.
“ИКюИ Контрол”

3.10.2015 г. БОСП става пълноправен член на ЕОСП на конференцията в Лондон

Строител
ОБЩЕСТВО НА ЕКСПЕРТИ НА СТРОИТЕЛСТВО И НАУКАТА

- ☐ Представители на УС участват активно във всички годишни конференции на ЕОСП
- ☐ Изнасяме презентации и участваме в уебинари на ЕОСП
- ☐ Привлякохме членове от Северна Македония
- ☐ Помогнахме да се създаде Украинското общество по строително право и да се присъедини към ЕОСП

Строител
ОБЩЕСТВО НА ЕКСПЕРТИ НА СТРОИТЕЛСТВО И НАУКАТА

През 2022 г. организирахме годишната конференция на ЕОСП в София - "ПЧП: Какво наистина има значение?"

- ❑ 2015 г. БОСП създаде група за подготовка на типови договорни условия за обществени поръчки на база **Жълта** и **Червена** книги на FIDIC 1999
- ❑ БОСП предаде на КСБ на 28.01.2016 г. Специфичните условия за двата типа договора, заедно с ръководства за приложението им

2021 г. БОСП създаде нова група за FIDIC под ръководството на адв. Виктория Пенкова, която успешно преведе новите издания на Жълта, Зелена и Бяла книги и подготви Специфични условия за България.

Строител
журнал за строителство и архитектура

- 2017-2018 г. Работна група, оглавявана от адв. Бояна Милчева, създаде българската версия на Рамковия договор на Алианса FAC-1 и Анекс 6 Част 1 “Правни изисквания” на английски, включващ необходимите изменения за адаптиране към българското законодателство, който може да се използва заедно с английското издание от 2016 г., публикувано и продавано от ACA (Association of Consultant Architects)

Строител
журнал за строителство и архитектура

На 08.02.2019 г. проф. Дейвид Моузи, автор на Рамковия договор на Алианса FAC-1, представи българското му издание пред КСБ и Фонда на фондовете.

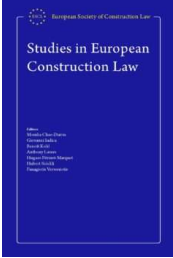
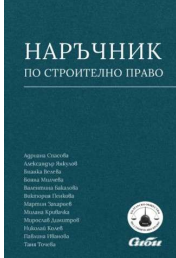

- ❑ 2018 г. Български раздел на книгата „Проучвания на европейското строително право“ (СИНЯТА КНИГА), издание на ЕОСП
- ❑ 2021 г. първо издание на Наръчника по строително право
- ❑ 2025 г. второ издание на Наръчника по строително право

- ❑ 2015 г. първо обучение с лектор адв. Валентина Бакалова
- ❑ Периодични обучения за промените в ЗУТ с лектор адв. Валентина Бакалова
- ❑ 2025 г. проведена серия обучения в 8 модула по строително право

Първи панел:

Кратка форма на договор, FIDIC, второ издание 2021

(Зелена книга 2021)

Модератор:
адв. Виктория Пенкова
 (Председател на УС на БОСП, “Пенкова и партньори”)

Строител

Зелена книга 1999 и необходимост от актуализация. Кога се използва Зелена книга 2021 и основни нови характеристики

адв. Виктория Пенкова
 (“Пенкова и партньори”)

Строител

Кратка форма на Договор (Зелена книга) на FIDIC

Зелена книга – Кратка форма на Договор (Short form of Contract)

Изготвена от Международната федерация на инженерите-консультанти (FIDIC)

Изпълнителят изпълнява работи в съответствие с проект, предоставен от Възложителя, но работите могат да бъдат и частично или изцяло проектирани от Възложителя

Предназначена за проекти, при които предвижданото ниво на риск е ниско и/или при които страните желаят да използват форма, която е лесна за използване и не изисква значителни ресурси за администриране и управление на договора

Първото издание на Зелена книга на FIDIC е публикувано през 1999 като част от Дъгата на FIDIC- първите издания на Червена, Жълта, Сребърна и Зелена книга

Дъгата на FIDIC

Приложение на Зелена книга, първо издание 1999

❑ Първото издание на Зелена книга 1999 год. се препоръчва за работи :

- на стойност под 500 000 USD („Small works”);
- лесни за изпълнение (“прости”) или повтарящи се работи;
- с кратък срок на изпълнение- 6 месеца;
- обичайно проектирани от възложителя, но и частично или изцяло проектирани от изпълнителя.

❑ Пазарно проучване през 2018 год. относно използването на Зелена книга 1999 установява значително използване на Зелена книга 1999 за работи :

- на стойност над 10 000 000 USD;
- не само за лесни за изпълнение (“прости”) или повтарящи се работи;
- със срок на изпълнение-над 2 години

Ограничено използване от Международните банки за развитие (MDBs)

Зелена книга, второ издание 2021

Второто издание на
Зелената книга

- актуализира първото издание
- продължава принципа за балансирано разпределение на риска
- използва опита от ползването на първото издание

Съставители на
второто издание
на Зелена книга :

- **Vincent Leloup** (главен съставител), Франция;
- **Mahmoud Abu Hussein**, Обединени арабски емирства;
- **James Perry**, Франция;
- **Robert Werth**, Германия.

Подготовката на второто издание е извършена под общото ръководство на Комитета по договорите на FIDIC

Зелена книга, второ издание 2021. Цели

Зелена книга 2021.Цели

- ☐ За да бъдат постигнати основните цели, FIDIC предвижда създаване на кратка форма на договор, която:
- Обхваща основните права и задължения на страните;
 - Предвижда уреждането на права и задължения, които се считат за второстепенни на други места в договора (например в Спецификациите);
 - Представява алтернатива на вторите издания 2017 год. на Червена и Жълта книги за проекти, за които не е необходимо осигуряването на ресурс за администриране и управление на договора в степента, която се изисква при новите издания на Червена и Жълта книги 2017;
 - Предоставя опростен, кратък и лесно разбираем договорен механизъм;
 - Съответства на терминологията и философията на новите издания на Червена и Жълта книги 2017 год.

Сключени и подновени лицензионни споразумения на FIDIC с MDBs за използване на Зелена книга 1999 и Зелена книга 2021

Превод Зелена книга 2021

Електронното издание,
преведено на български език
се продава на сайта на FIDIC

-Bahasa
-Bulgarian
-English
-French
-Lithuanian
-Vietnamese

Печатното издание на
български език се продава от
БААИК

Основни промени в Зелена книга 2021

- Нови и изменени дефиниции в Клауза 1 от Общите разпоредби;
- Въвеждане на допълнителна яснота в някои от условията на Договора;
- Изясняване на рисковете за Възложителя и последиците от същите;
- Въвеждане на допълнителни задължения, които се отнасят и за двете страни по договора;
- Въвеждане на Инженер, който администрира проекта;
- Въвеждане на неустойки за забава и ползване на пазарен амеханизъм за определянето им;

Основни промени в Зелена книга 2021

- Процедура за разрешаване на спорове-въвеждане на лице, разрешаващо спорове;
- Възможни промени чрез две основни процедури- директна и поетапна;
- Различни опции за оценяване и плащане на изпълнените работи;
- Въведена една процедура за искове на двете страни, без преклузивни срокове;
- Изисквания за застраховане, посочени в табличен вид;
- Включване на образец на Договорно споразумение и множество образци на съобщения.

Работите се изпълняват в съответствие със Спецификация и Чертежи, изготвени от Възложителя, с алтернативна възможност Изпълнителят да проектира в различна степен Съответствие с терминологията и принципите на Червена и Жълта книги 2017, където е приложимо

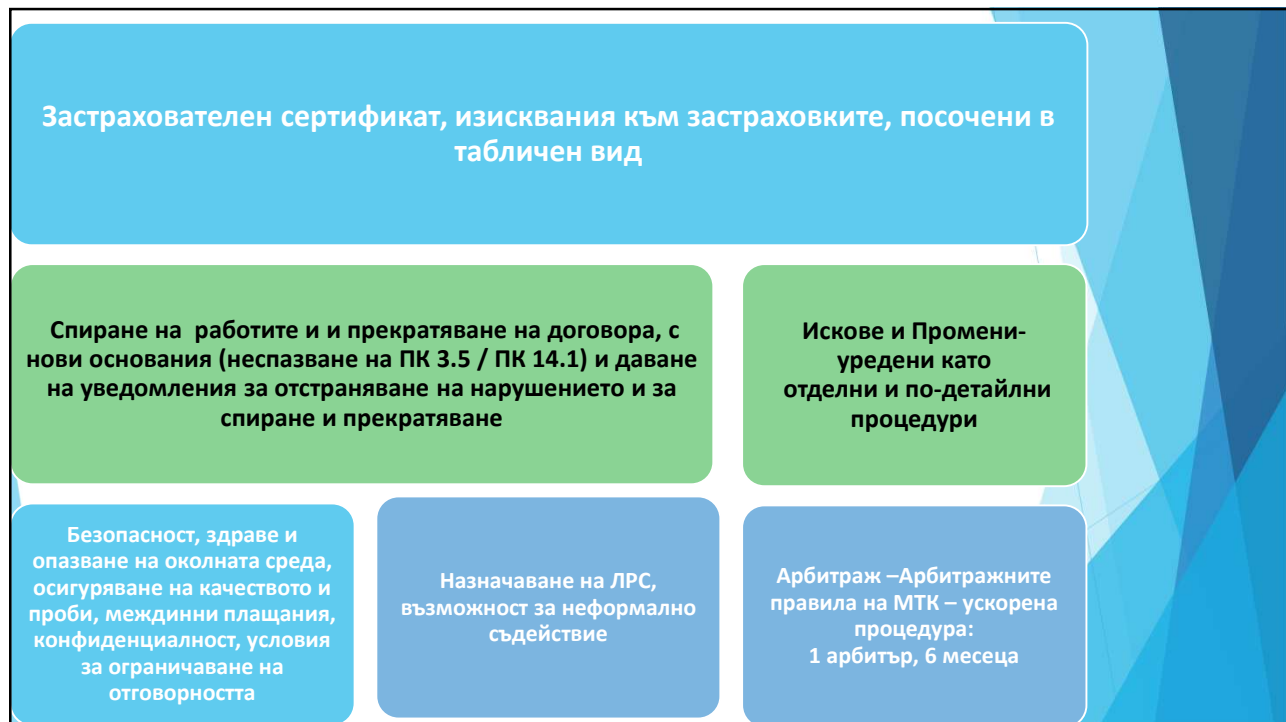
Дата на започване, Време за завършване, Дата на завършване, Удължаване на времето за завършване, Срок за съобщаване на дефекти, Сертификат за приемане, Сертификат за изпълнение

Таблично представяне на рисковете на Възложителя и правата, които възникват за Изпълнителя

Различни опции за оценяване и плащане-обща сума, измерване, „разходи плюс“

Инженер назначен от Възложителя, който администрира договора и действа неутрално при договаряне или определяне на въпроси или при сертифициране

Неустойки, определени на пазарен принцип: при забава (вкл. Разходи за удължаване) и при прекратяване

Договорно споразумение

Образец на Договорно споразумение се съдържа във второто издание преди ОУ и включва офертата на Изпълнителя и приемането ѝ от Възложителя

Възложител

Изпълнител

Възложителят иска да възложи изпълнението на определени Работи.....

ОФЕРТА

Изпълнителят.....

Подпис

Дата

ПРИЕМАНЕ

Възложителят.....

Подпис

Дата

Структура на Зелена книга 2021

Общи Условия

- 1.Общи разпоредби
- 2.Възложител
- 3.Инженер
- 4.Изпълнител
- 5.Качество
- 6.Срокове
- 7.Промени
- 8.Плащане
- 9.Приемане
- 10.Спиране и прекратяване
- 11.Риск и отговорност
- 12.Застраховка
- 13.Искове
- 14.Спорове

Специфични Условия

- Част А – Данни на Договора
- Част В – Специални разпоредби
- Анекси към СУ – Образци на:
 - А – Гаранция за изпълнение
 - В – Гаранция за авансово плащане
 - С – Гаранция за задържани суми
 - D – Гаранция за плащане от Възложителя
 - Е – Застрахователен сертификат

Приложения: Правила за разрешаване на спорове от ЛРС, Образец на Споразумение с ЛРС

Специфични условия Зелена книга 2021

Част А- Договорни данни:

- съдържат ясни указания за попълване
- информация, която се съдържа в Договорните данни

Характерни само за това издание:

- начин на определяне на PGC (Разходи за удължаване);
- варианти за оценяване и плащане;
- застраховки;

Част В- Специални разпоредби:

- съдържат насоки за съставяне
- подробни и изчерпателни обяснения и разяснения на ПК от ОУ
- различни варианти в зависимост от проекта и предложения за изменения

Предимства на Зелена книга 2021

Кратка и опростена

Няколко пъти по-кратка от първите и вторите издания на Червена и Жълта книга

Не съдържа множество и несъществени задължения

Приспособима и приложима за различни проекти

Възможност да бъде използвана, както при работи, проектирани от Възложителя, така и при работи, проектирани от Изпълнителя.

Възможност да се използва както при по-малки проекти, при които е необходимо да се намалят разходите за администриране и управление, така и при по-големи проекти, с по-висока стойност, като служи като алтернатива на новите издания на Червена и Жълта книги 2017 год.

Удобна за потребителя

Съдържа графики, образци, подробни насоки за съставяне на СУ, които служат като ръководство

Предимства на Зелена книга 2021

Първи панел:

Кратка форма на договор, FIDIC, второ издание 2021

(Зелена книга 2021)

Основни нововъведения в Зелена книга 2021

Mahmoud Abu Hussein
(Член на Комитета по Договорите на FIDIC, Dolphin Energy, Обединени арабски емирства)

Строител

конференция, посветена на 10-годишнината на Българското общество по строително право и неговото

Видео към презентацията на **Mahmoud Abu Hussein** https://youtu.be/VkCKQrbe1_8

Строител

Специфични условия към Зелена книга 2021

адв. Бояна Милчева

(“Димитров, Петров и Ко”)

Строител

Специфични условия Зелена книга 2021

Част А- Договорни данни:

- съдържа ясни указания за попълване
- информация, която се съдържа в Договорните данни

Характерни само за това издание:

- начин на определяне на PGC;
- варианти за плащане
- застраховки

Част В- Специални разпоредби:

- съдържа насоки
- подробни и изчерпателни обяснения и разяснения на ПК от ОУ
- различни варианти в зависимост от проекта и предложения за изменения

Златни принципи на FIDIC

□ Златните принципи на FIDIC:

- През 2019 год. FIDIC публикува първото издание на Златните принципи на FIDIC (FIDIC Golden Principles, 1st Edition, 2019), които определят така наречените Златни принципи (Golden Principles) като онези съществени, лесноразбираеми и общоприети отличителни характеристики на Общите условия на FIDIC, които не следва да бъдат променяни със Специфичните условия, за да може договарът да бъде разпознат като Договор на FIDIC.
- Златните принципи са изброени и възпроизведени във Въведението на Част Б “Специални разпоредби” от Специфичните условия на Червена, Жълта, Сребърна книга 2017 год., както и на Зелена книга 2021 където са определени като препоръчителни при изготвяне на Специфичните условия.

Златни принципи на FIDIC

1. Задълженията, правата, ролята и отговорностите на всички Участници в Договора трябва да са в съответствие с Общите условия (ОУ) и изискванията на проекта.
2. Специфичните условия (СУ) трябва да бъдат изготвени ясно и недвусмислено.
3. СУ не трябва да променят баланса на разпределението на риска / възнаграждението, предвидени в ОУ.
4. Всички срокове трябва да бъдат с разумна продължителност.
5. Всички официални спорове трябва да бъдат отнесени до КИРС (КРС) за временно обвързващо решение като условие за арбитраж.

Изготвяне на Специфични условия

Приложението на Зелена книга в България и подготовката на Специфичните условия към Договора следва се съобразят с императивни изисквания, регулиращи проектирането, разрешаването, изграждането и въвеждането в експлоатация на строежите по смисъла на ЗУТ, съставянето на актове и протоколи по време на строителството, задължителните минимални гаранционни срокове и други, съответно с изискванията на финансиращите институции, като:

1. Проектирането, разрешаването, изграждането и въвеждането в експлоатация на строежи по реда на пар.24 от ЗР на ЗУТ се извършва в съответствие с изискванията на ЗУТ и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.
2. Функциите, правата, задълженията и отговорностите на консултанта по ЗУТ се осъществяват от Инженера съгласно Договорните условия на FIDIC, определен по условията на финансиращата институция, и се уреждат подробно в Специалните условия на Договора, сключен между него и Възложителя.
3. За осъществяване на дейността по оценяване на съответствието на инвестиционните проекти и за упражняване на строителен надзор, Инженерът по Договора трябва да бъде регистриран при условията и по реда на чл. 167 от ЗУТ или да възложи изпълнението на тези дейности на подизпълнител, регистриран по реда на ЗУТ.
4. Следва да се съобрази и изпълни изискването за проектантска правоспособност и осъществяване на авторски надзор от проектанта.

Изготвяне на Специфични условия

5. Инвестиционните проекти са в съответствие с обхвата и изискванията на Наредба №4 от 21.05.2001 год. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти и подлежат на оценка по съответствието съгласно чл.142 от ЗУТ.
6. Строителството се извършва от строител, регистриран по изпълнението на строежи, съответстващи на направената регистрация по чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите за съответната група и категория строежи, в случаите, когато тя е задължителна.
7. За начало на строежа съгласно чл.157 от ЗУТ се счита денят на съставяне на протокола за откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво.
8. Установяването на обстоятелствата, свързани със започване, изпълнение и въвеждане в експлоатация /приемане/ на строежите се извършва чрез съставяне на актове и протоколи по реда на Наредба №3 от 31.07.2003 год. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството, които имат доказателствена сила при установяване на съответните обстоятелства.
9. Съгласно изискванията на чл.7, ал.3 т.4 от Наредба №3 от 31.07.2003 год. и чл.158 от ЗУТ лицето, осъществяващо строителен надзор, заверява заповедна книга на строежа, представляваща Приложение №4 към Наредбата.
10. Спазването на изисквания за здравословни и безопасни условия на труд в строителството да е съобразено с изискванията на ЗБУТ.

Изготвяне на Специфични условия

11. Въвеждането в експлоатация на строежите по пар.24, ал.1 от ЗР на ЗУТ се извършва при условията и по реда на ЗУТ.
12. Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти въвежда минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти за осигуряване нормалното функциониране и ползване на завършените строителни обекти и отстраняване на скритите дефекти след приемането им и въвеждането им в експлоатация.
13. Специфичните изисквания за отчетност и контрол на финансиращите институции, залегнали в съответния финансов меморандум.
14. Императивните разпоредби на Закона за обществени поръчки (ЗОП) при възлагане на договори за строителство по реда на ЗОП.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

СПЕЦИФИЧНИ ПОНЯТИЯ НА БЪЛГАРСКОТО СТРОИТЕЛНО ПРАВО

- ☐ Разрешение за строеж
- ☐ Екзекутивна документация
- ☐ Заповедна книга
- ☐ Гаранционен срок
- ☐ Авторски надзор
- ☐ Сертификат за приемане
- ☐ Въвеждане в експлоатация

ВЪЗМОЖНО Е ДА СЕ ВКЛЮЧАТ КАТО ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИЛИ СЪДЪРЖАНЕТО ИМ КАТО ЧАСТ ОТ ПОД-КЛАУЗИ

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ИНЖЕНЕР

- ☐ Обикновено Инженерът поема и отговорностите на консултант по смисъла на чл. 166 и следващите от ЗУТ

Пример, ако проектирането е за Възложителя:

Инженерът следва да има функциите, правата, задълженията и отговорностите на консултант за оценяване на съответствието на проекти и упражняване на строителен надзор по смисъла на и в съответствие със Законите на Държавата.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ИЗПЪЛНИТЕЛ

Общи задължения (ПК 4.1)

- ☐ Изискванията на ЗУТ относно започване на строителството – чл. 157 ЗУТ.
- ☐ Протокол Образец №2 или 2а, част I за откриване на строителна площадка съгласно Наредба №3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството. (Обн. ДВ. бр.72 от 15 Август 2003г., изм. ДВ. бр.37 от 4 Май 2004г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 11 Декември 2012г.)

ПРИМЕР:

Изпълнителят няма да извършва каквито и да е действия, за които се изисква одобрение от компетентни органи или трети лица, преди да е получил съответното одобрение съобразно клаузите на Договора и Законите на Държавата. Изпълнителят трябва да уведоми писмено Инженера не по-късно от 3 (три) дни преди започване на такива дейности.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ИЗПЪЛНИТЕЛ

Общи задължения (ПК 4.1)

- ☐ **Заповедна книга** – изискванията на ЗУТ и Наредба №3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството

ПРИМЕР Изпълнителят ще съхранява заповедната книга на строежа, съставена и водена в съответствие със Законите на Държавата.

В заповедната книга ще се вписват всички предписания и заповеди, свързани с изпълнението на строежа, издадени от оправомощените за това лица и специализираните контролни органи съгласно Законите на Държавата, както и несъществените изменения от одобрените проекти, предписани със заповед на проектанта. Изпълнителят няма да пристъпва към изпълнение на инструкциите на проектанта, вписани в заповедната книга, докато същите не бъдат потвърдени писмено от Инженера.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ИЗПЪЛНИТЕЛ

Общи задължения (ПК 4.1)

- ☐ **Одобрение на инвестиционните проекти и издаване на разрешение за строеж** – изискванията на ЗУТ и Наредба №3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството

ПРИМЕР:

При Преглед на Документи на Изпълнителя, които включват инвестиционни проекти, служещи като основание за издаване на Разрешение за строеж, в рамките на Прегледа, Инженерът оценява съответствието на проектите с основните изисквания към строежите съгласно Законите на Държавата и подготвя и предоставя на Възложителя заявление за издаване на Разрешение за строеж.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ИЗПЪЛНИТЕЛ

Общи задължения (ПК 4.1)

- ☐ **Одобрение на инвестиционните проекти и издаване на разрешение за строеж** – изискванията на ЗУТ и Наредба №3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството

ПРИМЕР:

„Строителството на която и да е част от Работите не може да започне преди издаване и влизане в сила на Разрешение за строеж и откриване на строителната площадка в съответствие със Законите на Държавата.“

1.1.47. Разрешение за строеж

„Разрешение за строеж“ означава актът, издаден от съответния компетентен орган съгласно Законите на Държавата, с който се разрешава строителството.“

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ИЗПЪЛНИТЕЛ

Проект на Изпълнителя (ПК 4.7)

- ☐ **Авторски надзор**

ПРИМЕР:

Изпълнителят следва да осигури авторски надзор по време на строителството от проектантите, свързан с авторското им право и точното спазване на изработения от тях проект в съответствие със Законите на Държавата.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ИЗПЪЛНИТЕЛ

Проект на Изпълнителя (ПК 4.7)

☐ Екзекутивна документация

ПРИМЕР:

Екзекутивната документация, която следва да бъде представена от Изпълнителя по настоящата Под-Клауза, следва да бъде съобразена с изискванията на Законите на Държавата.

Изпълнителят е отговорен за извършване на геодезически заснемания на Работите за целите на кадастъра съгласно изискванията на Законите на Държавата. Всички данни, скици и чертежи следва да бъдат текущо представяни на Инженера за одобрение и да бъдат съхранявани от Изпълнителя до приключване на строителството, след което следва да бъдат предадени на Възложителя.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КАЧЕСТВО

Начин на изпълнение (ПК 5.1)

☐ Съществените изисквания за продуктите

ПРИМЕР:

Изпълнителят следва да представя на Инженера документи за съответствие на Технологично оборудване и Материали съгласно изискванията на Законите на Държавата

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Безопасност, здраве и околна среда (ПК 5.2)

☐ План за безопасност и здраве

ПРИМЕР:

Освен ако не е предвидено друго в Спецификацията, функциите на „Координатор по безопасност и здраве“ на Площадката по смисъла на Законите на Държавата ще се изпълняват от Инженера. Ако проектиране се извършва от Изпълнителя, преди започване на строителството Изпълнителят ще разработи актуализиран и детайлизиран „План за безопасност и здраве“ (ПБЗ) в съответствие с приложимите изисквания на Законите на Държавата и на основата на предварителния ПБЗ в проектната документация.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Сертификат за Изпълнение (ПК 5.6)

☐ Изискванията на българското право относно гаранционните срокове

ПРИМЕР:

Издаването на Сертификат за изпълнение не освобождава Изпълнителя от гаранционната му отговорност съгласно Законите на Държавата. Гаранционните срокове за изпълненото строителство започват да текат от въвеждането в експлоатация на Работите или Секцията (в случай че тя подлежи на самостоятелно въвеждане в експлоатация съгласно Законите на Държавата) и не могат да бъдат по-кратки от минималните срокове, предвидени в Законите на Държавата.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ПРИЕМАНЕ

Завършване (ПК 9.1)

☐ Специфичните изисквания за приемане и въвеждане в експлоатация на строежите

ПРИМЕР: Работите следва да се приемат от Възложителя, когато:

- (a) Работите бъдат завършени съгласно Договора, включително са преминали Пробите при завършване;
- (b) Инженерът е дал или се счита, че е дал уведомление за Липса на възражение за ексекутивната документация, представена съгласно Под-Клауза 4.7.5;
- (c) подписан е констативен акт за установяване годността за приемане на строежа или еквивалентен документ съобразно Законите на Държавата; и
- (d) Сертификат за приемане на Работите е издаден или се счита, че е издаден по реда на тази Под-Клауза.

Констативният акт за установяване годността за приемане на строежа съгласно буква (c) по-горе се съставя и подписва съгласно Законите на Държавата.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Завършване (ПК 9.1)

ПРИМЕР: Въвеждане в експлоатация

В срок от 56 дни от издаване на Сертификат за приемане, при условие че са завършени всички маловажни неизпълнени работи и дефекти (посочени в констативния акт за установяване годността за приемане на строежа), Възложителят се задължава да внесе искане за разрешаване на експлоатацията на Работите или Секцията (в случай че тя подлежи на самостоятелно въвеждане в експлоатация съгласно Законите на Държавата) до компетентния орган като спазва всички изисквания за това съгласно Законите на Държавата. В случай че съответният компетентен орган откаже да приеме строежа или направи забележки по причини, за които Изпълнителят не отговаря, Инженерът следва да даде разпореждания по реда на Клауза 7 [Промени].

**Добри и лоши практики при използването на
Зелена книга 2021**

Никола Китанов
(SOF Connect)

Летище „Васил Левски“ – София

Строителство, Развитие, Грижа за Околната Среда

Инвестиции, Туризъм, Просперитет

Строител

Добри и лоши практики при използването на Зелена книга 2021

Никола Китанов
(SOF Connect)

Зелена книга от 2021 г.: Проектиране, изграждане, доставка и инсталиране на система за осветление на перона на Летище „Васил Левски“ – София. Модернизацията на системата за осветление на перона е един от проектите, които ще доведат до намаляване на потреблението на електроенергия и до още по-добра осветеност на най-голямото гражданско летище в България. Строителство на инфраструктура за зарядни станции за наземни електрически превозни средства и изграждане на трафопост на Летище София; Преустройство и ремонтни работи на Терминал 2, Летище София, включващи: 1. Подмяна на осветителни тела между Блок VIII и Блок XVI в Терминал 2, Летище София; 2. Преустройство на съществуващи офиси на Летищен координационен център, Терминал 2, Летище София; 3. Преустройство на Блок I, II+IV и V - Пътнически салон „Заминаващи“ и Зала за обработка на багаж в Терминал 2, Летище София и 4. Обособяване на зона за пушене в Терминал 2, Изход B4, Летище Софи; Преустройство на офиси за наемане на автомобили на Терминал 2	Бяла книга от 2017 г.: Проектиране на фотоволтаична централа на Летище София с обща инсталирана мощност до 5 MW; Обследване на територия на хангари на летище София; Изработване на технически проект за площадка в УПИ IX, кв.2. м. ЧЗРП за кв.2, Летищен комплекс - София, имоти с идентификатори 68134.709.11 и 68134.709.469, гр. София; Заснемане за установяване на техническото състояние и издаване на удостоверения за търпимост, изготвяне на технически проект за преустройство на складова сграда на Летище София и авторски надзор по време на изпълнението на проекта
Червена книга от 1999 г.: Ремонт на покрития паркинг на Терминал 2 на Летище „Васил Левски“ – София	Жълта книга от 1999 г.: Изграждане на открити паркинги на Терминал 2 на летището; Проект „Лот 1: Транспортен център и свързана инфраструктура“ също ще бъде регулиран от Жълтата книга на Фидик от 1999 г.

Добри и лоши практики при използването на Зелена книга 2021

SOFA
AIRPORT | by vMeridiam

Никола Китанов
(SOF Connect)

FIDIC International Federation of Consulting Engineers
The Global Voice of Consulting Engineers

Нововъведения в Зелената Книга от 2021 г.

Строител
ОБЩЕСТВО НА ИНЖЕНЕРИТЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО В БЪЛГАРИЯ

Добри и лоши практики при използването на
Зелена книга 2021

Никола Китанов
(SOF Connect)

Строител
ОБЩЕСТВО НА ИНЖЕНЕРИТЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО В БЪЛГАРИЯ

Добри и лоши практики при използването на Зелена книга 2021

SOFIA
AIRPORT | by vMeridiam

Никола Китанов
(SOF Connect)

FIDIC International Federation of Consulting Engineers
The Global Voice of Consulting Engineers

Предимства на Зелената Книга от 2021 г.

Строител
ОБЩЕСТВО НА ИНЖЕНЕРИТЕ И ПРОЕКТИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Добри и лоши практики при използването на Зелена книга 2021

SOFIA
AIRPORT | by vMeridiam

Никола Китанов
(SOF Connect)

FIDIC International Federation of Consulting Engineers
The Global Voice of Consulting Engineers

Недостатъци на Зелената Книга от 2021 г.

Благодаря!

Строител
ОБЩЕСТВО НА ИНЖЕНЕРИТЕ И ПРОЕКТИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Втори панел:

Предимства на Клиент/Консултант Типов договор за услуги,

FIDIC, пето издание, 2017 г.

(Бяла книга 2017)

Модератор: д-р инж. Адриана Спасова
(Член на УС на БОСП, "ИКюИ Контрол")

Строител

Строител

модератор

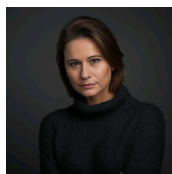
д-р инж. Адриана Спасова
член на УС на БОСП
"ИКюИ Контрол"

инж. Цветко Тужаров
председател УС на БААИК
"Супервайзер"

инж. Валентин Зарев
Председател на секция
„Консултантска дейност,
проектиране и строителен
надзор“ към КСБ
„Пътинвестинженеринг“

Миглена Върбанова
н-к отдел „Правни дейности
и съответствие“
„Фрапорт Туин Стар Еърпорт
Мениджмънт“

Калин Кънев
Технически директор
„Фрапорт Туин Стар Еърпорт
Мениджмънт“

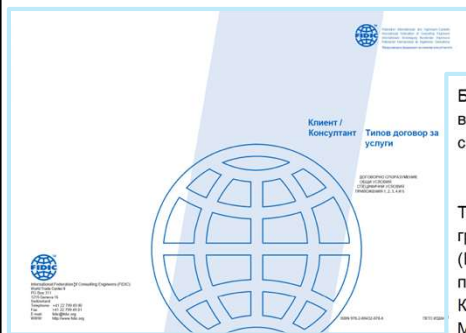
Типови договори за услуги

Новите форми от 2017 г.:

- Клиент - Консултант
- Съвместно предприятие
- Под-консултант
- Представител

Бяла книга 2017 на български

БААИК притежава правото да публикува, разпространява и възлага превода на настоящото издание на български език по силата на сключено лицензионно споразумение с FIDIC.

Този превод е извършен от специално сформирана работна група към Българското общество по строително право (БОСП), ръководена от адвокат Виктория Пенкова („Пенкова и партньори“) и с членове д-р инж. Адриана Спасова („ИКЮИ Контрол“ ООД), адвокат Бианка Велева, адвокат Бояна Милчева („Димитров, Петров и Ко.“), адвокат Георги Владов („Динова, Русев и съдружници“) и юрисконсулт Йордан Минков, които са практикуващи специалисти, притежаващи задълбочени познания, признат опит в прилагане на различните договорни форми на FIDIC, както и познаване на утвърдената терминология на FIDIC.

Преводът е извършен с подкрепата на Камарата на строителите в България.

КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ
BULGARIAN CONSTRUCTION CHAMBER

Приложение на Бялата книга

Бяла книга за Инженер и проектант

Качеството на услугите се отразява на целия жизнен цикъл!

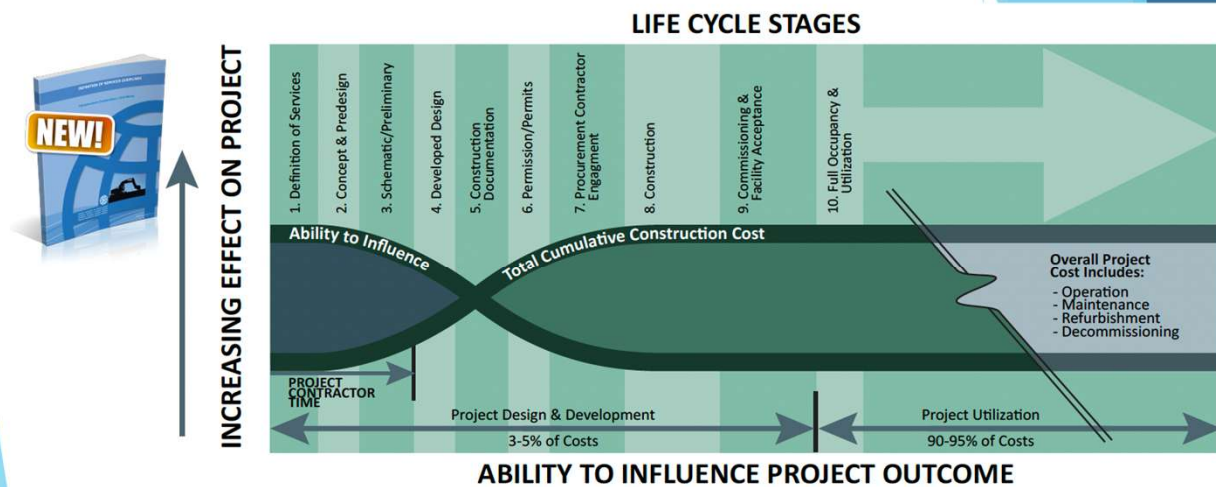

Figure 3 - Impact of Value Management (VM)

Бяла книга 2017 - Договор

Договорно споразумение (използвайте образца)

Условия:

- Специфични Условия
- Общи условия (да не се променят)

Приложения:

1. Обхват на Услугите
2. Персонал, оборудване, съоръжения и услуги от трети лица, предоставяни от Клиента
3. Възнаграждение и плащане
4. Програма
5. Правила за разрешаване на спорове от ЛРС

Всяко писмо за приемане, съставляващо част от Договора

Всяка оферта/предложение, съставляващо част от Договора

Специфични условия на БОСП: Част А

1.1 Дефиниции

1.1.4 Представител на Клиента

[Име на Представителя] _____
(Да се попълни от Клиента)

1.1.5 Дата на започване

[Брой дни] дни след Датата на влизане в сила

(Да се попълни от Клиента)

1.1.8 Представител на Консултанта

[Име на Представителя] _____

(Да се попълни от Консултанта)

1.1.9 Държава

Република България

1.1.22 Проект

[Наименование на Проекта] _____

(Да се попълни от Клиента)

1.1.24 Време за завършване

[Време в дни] _____

(Да се попълни от Клиента/Консултанта)

Специфични условия на БОСП: Част Б

1. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Добавя се нова Клауза 1.17 Защита на лични данни със следния текст:

„1.17. Защита на лични данни

Страните по Договора декларират и се задължават да спазват изискванията на всички приложими закони в областта на защита на личните данни.”

4. ЗАПОЧВАНЕ И ЗАВЪРШВАНЕ

Накрая на Под-Клауза 4.4.1(d) се добавя следният текст:

„или съгласно правото на Държавата.”

Добавя се нова Под-Клауза 4.6.4 със следния текст:

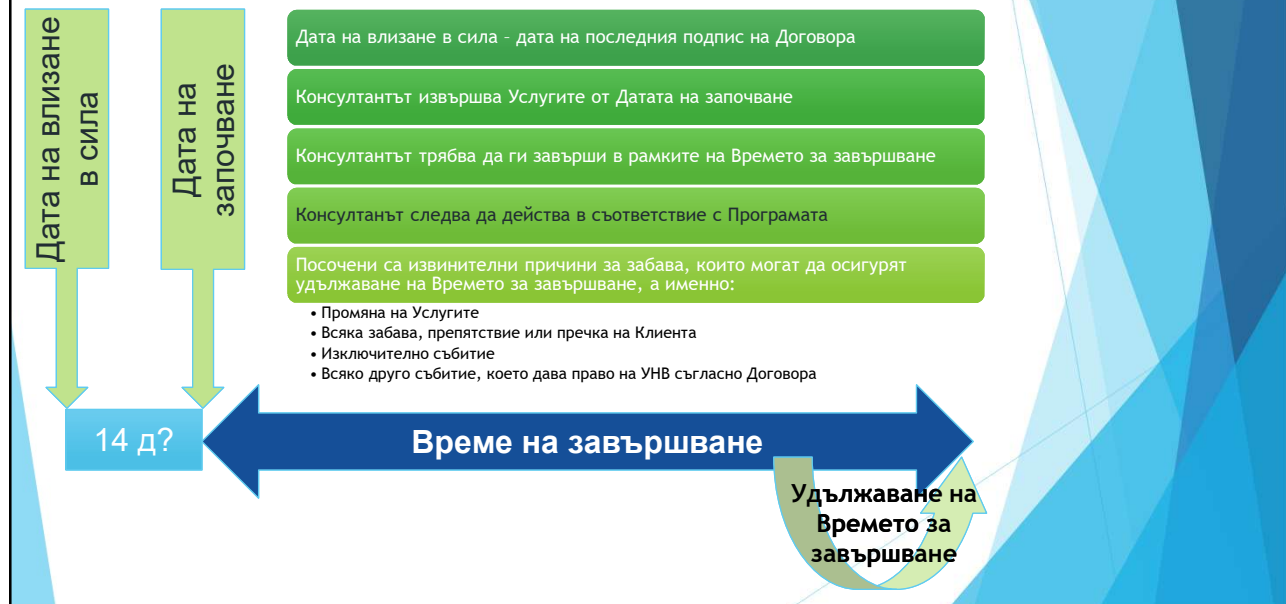
„Посоченото по-горе в тази Клауза не ограничава правата на Страните при настъпване на непреодолима сила съгласно правото на Държавата.”

5. ПРОМЕНИ НА УСЛУГИТЕ

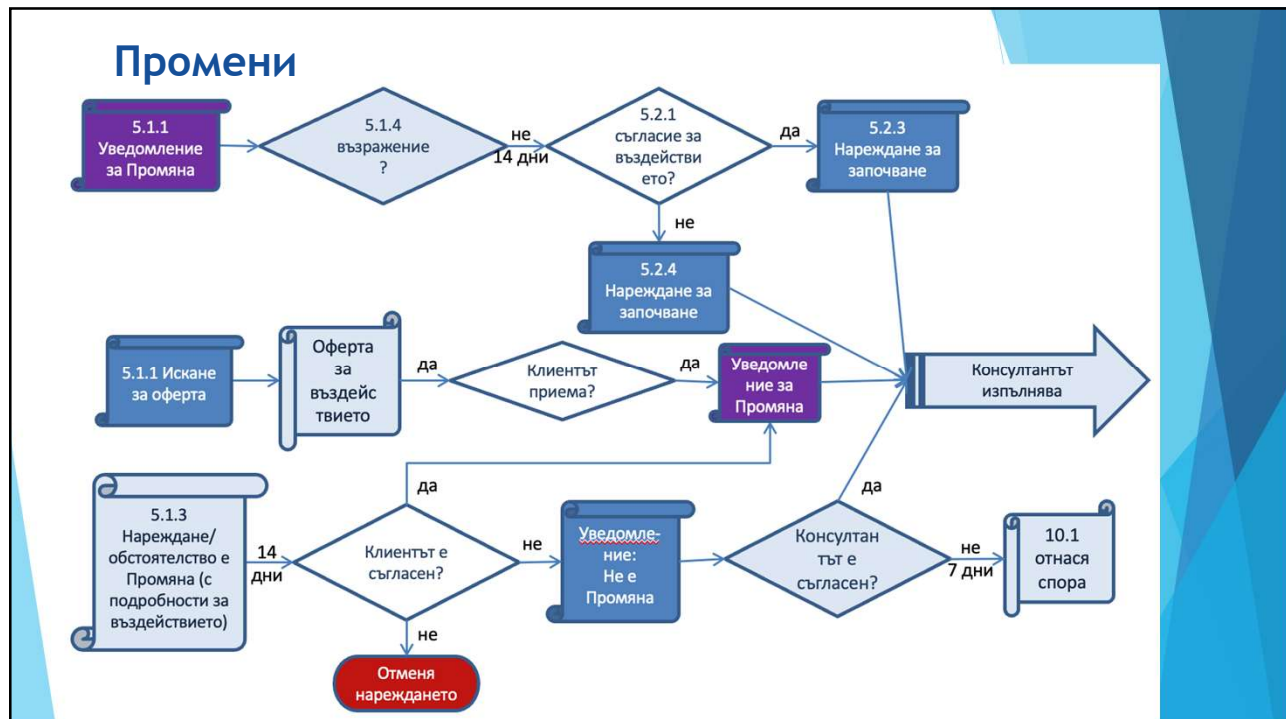
Накрая на Под-Клауза 5.1.4(b) се добавя думата „или” и след това се добавя нова буква с):

„с) Промяната би довела до нарушаване правото на Държавата.”

Бяла книга 2017 - Време

Промени

Бяла книга 2017 - Плащане

Услугите подлежат на Промени

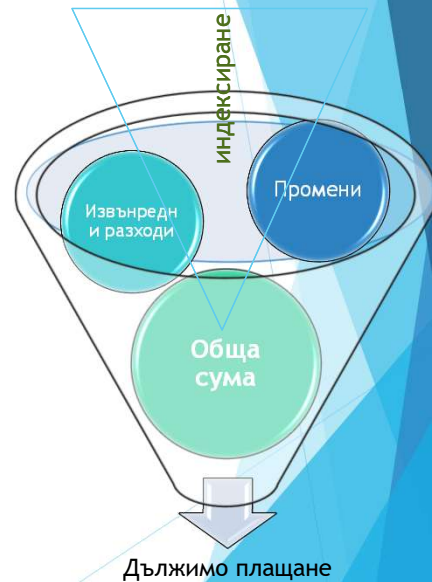
Извънредни разходи могат да възникнат от необходимата работа/разходи

Клиентът трябва да заплати на Консултанта съгласно условията, посочени в Приложение 3

Клиентът в срок от 7 дни трябва да уведоми Консултанта за всяка сума в оспорена фактура на Консултанта

Неплащането на дължимите суми е основание за спиране на Услугите/прекратяване на Договора от Консултанта

Клиентът дължи лихва при забавено плащане

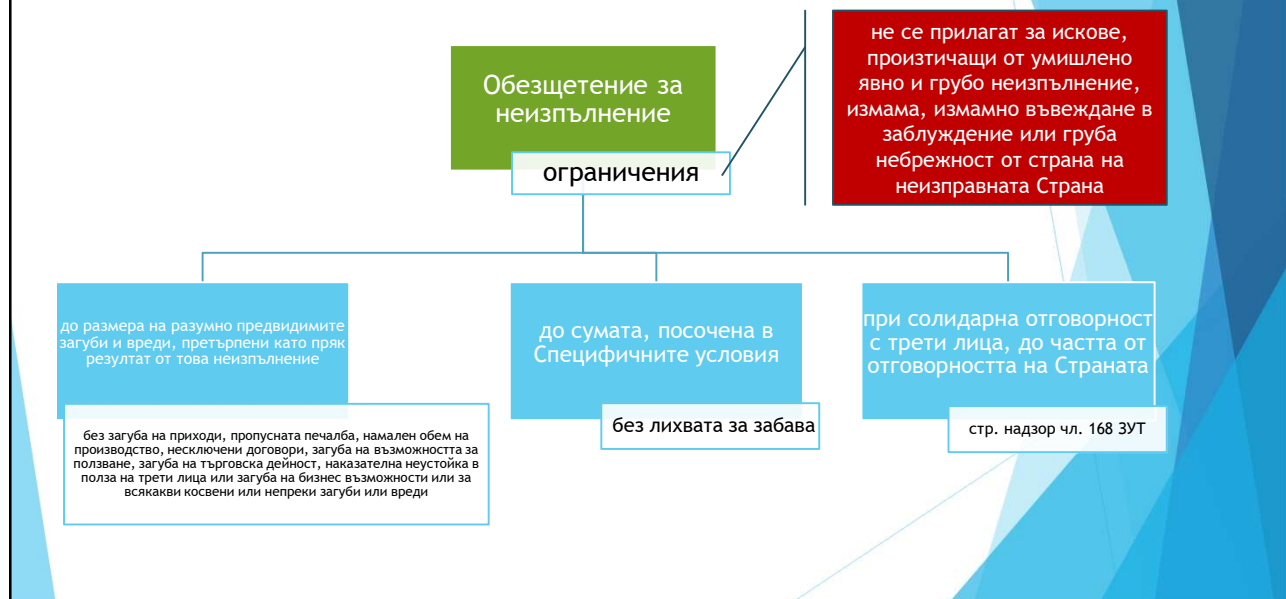
Извънредни разходи

1.1.12 „Извънредни разходи” означават **разходите**, които не са компенсирани по друг начин съгласно Договора, произтичащи от каквато и да е необходима работа, разход, забава, понесена от Консултанта, **които са допълнителни към Услугите (или Промените)** и са извършени по **необходимост**, без да може да бъдат избегнати съгласно Договора, както и във всеки случай, посочени като такива в Договора.

Клиентът следва да плати на Консултанта Извънредните разходи, както следва:

- а) за **допълнителното време**, прекарано от персонала на Консултанта в изпълнение на Услугите:
 - по **ставките и цените**, посочени в **Приложение 3** или
 - когато **ставките и цените не са приложими**, **Страните следва да договорят нови ставки и цени**, но
 - ако не бъде постигнато **споразумение** в рамките на 14 дни от даването на Уведомление, тогава се прилагат **разумни ставки и цени**;
- б) всички други разходи, разумно направени от Консултанта.

Отговорност при неизпълнение

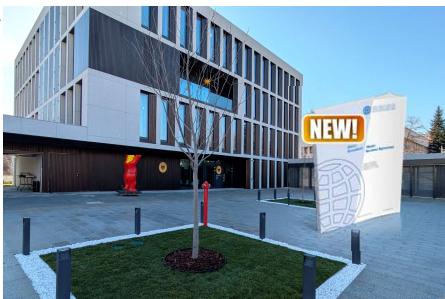

Бяла книга 2017 - Спорове

Изпълнени обекти с Бяла книга

EQE изпълнява услугите за Представител на Възложителя на Новата сграда на немското посолство в София по Бяла книга 2017

„Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт“ възлага услугите за Летище Варна и Летище Бургас с предишните издания на Бялата книга

Конференция по строително право

Втори панел:

Предимства на Клиент/Консултант Типов договор за услуги,
FIDIC, пето издание, 2017 г. (Бяла книга 2017)

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Строител

Трети панел:

Второ издание на

Наръчник по строително право на БОСП

Модератор: адв. Валентина Бакалова
(Член на УС на БОСП, “Бакалова и Дамянов”)

Строител

Кратко представяне на Наръчника по
строително право на БОСП

адв. Валентина Бакалова
(“Бакалова и Дамянов”)

Строител

Теория и практика в строително-инвестиционния процес

адв. Георги Владов

(“Динова, Русев и съдружници”)

Строител

Как да използваме Наръчника в практиката

Савин Ковачев

директор на Дирекция нормативни
документи и анализи (КСБ)

Строител

БОСП и ЕСП

Avv. Roberto Panetta

Председател на УС на ЕСП

Строител

Конференция по строително право

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Строител

Конференция по строително право

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Строител
ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ